

ØKONOMIPLAN
VERRAN KOMMUNE
2011 – 2014

"Under regnbuen finnes skatten"

Innhold

ØKONOMIPLAN.....	1
VERRAN KOMMUNE	1
1. Innledning.....	4
1.1. Generelt om den økonomiske situasjon	4
1.2. Målsetning	4
2. Overføring til andre.....	5
2.1. Verran Kirkelige Råd.....	5
2.2. Jekta AS	5
2.3. Private barnehager	5
3. Økonomiske utsikter og utgangspunkt	6
3.2. Sentrale endringer	6
3.1. Folketallsvutvikling	6
3.2. Lånegjeld	7
3.3. Renteutvikling	7
3.4. Disposisjonsfond.....	7
4. Interkommunalt samarbeid	7
4.1. Inn Trøndelag Brannvesen.....	7
4.2 Inn Trøndelag Skatteoppkrever	8
4.3. Invest økonomienhet.....	8
4.4. Inn Trøndelag DMS.....	8
4.5. Felles kommuneoverlege	9
5. Kjøp av tjenester.....	9
5.3. Kjøp av middag og legevaktjenester	9
5.4. Renovasjonstjenesten.....	9
6. INVEST samarbeidet.....	9
7. Vedtatt økonomiplan for 2010 – 2013.....	10
7.3. Økonomiplanens driftstiltak	10
7.4. Økonomiplanens investeringstiltak.....	10
8. Anslag over inntekter i planperioden.....	11
9. Oppsummere behov for tilpasning av driftsrammene	11
10. Tilnærming til utfordringene i planperioden	12
10.3. Omforent holdning til analysen av utfordringene	12
10.4. Informasjon til innbyggerne	12
10.5. Omstillingsprosjekt "Omstilling 11/14"	13
10.6. Konkrete mål for Omstilling 11/14	13
10.7. Nedbemanning.....	14
11. Investeringer i planperioden.....	15
11.3. Spesifikasjon av investeringsbudsjetts foreslåtte prosjekter	16
11.1.1 Malm skole.....	16
11.1.2. Rehabilitering kommunale bygg.....	16
11.1.3. IKT	16
11.1.4. Kommunale veger.....	16
11.1.5. Bruer	16
11.1.6. Folla foss kirke	16
11.1.7. Ledningsnett Malmlia	16
11.1.8. Vei/veilys Malmlia	16
11.1.9. Vada Vannverk.....	17
11.1.10. Utskiftinger maskiner teknisk uteavdeling.	17
11.1.11. Egenkapitaltilskudd KLP.....	17
11.1.12. Brannsikring kommunale bygg.....	17
11.1.13. Grunnerverv Fosdalen.....	17
11.1.14. Ombygging alderspensjonat1 etg.	17
11.1.15. Pasientvarslingsanlegg sykeheim	17

11.1.16 Terrasse Helsetunet	17
11.4. Finansiering av investeringer	18
12. Driftstiltak i planperioden	19
12.1. Ansvar 110 – Politisk område	19
12.2. Ansvar 111 – Rådmannens område	19
12.2. Ansvar 112 –Oppvekst	21
12.3. Ansvar 113 – Pilot småsamfunn	22
12.4. Ansvar 211 – Malm skole	22
12.5. Ansvar 212 – Folla skole	22
12.6. Ansvar 213 – Stranda skole.....	23
12.7. Ansvar 221 – Strandveien barnehage.....	23
12.8. Ansvar 231 – Verran kommunale kulturskole.....	23
12.9. Ansvar 301 – Stab helse.....	24
12.10. Ansvar 302 – Åpen omsorg distrikt Nord.....	25
12.11. Ansvar 303 – Åpen omsorg distrikt Sør	26
12.12. Ansvar 304 – Institusjon	26
12.13. Ansvar 311 – Helsestasjon	27
12.14. Ansvar 321 – Legetjenesten	27
12.15. Ansvar 331 – Barnevern	27
12.16. Ansvar 332 – NAV Verran	28
12.17. Ansvar 401 – Plan og Utvikling	28
12.18. Ansvar 501 – Eiendomsavdelingen.....	29
12.19. Ansvar 601 – Anleggsavdelingen	29
12.20. Ansvar 611 – Vann og avløp.....	30
12.21. Ansvar 801 – Finansposter	30
12.22. Ekstraordinære tiltak.....	31
13. Driftsresultat	32
14. Tiltak som ikke er prioritert, og bør vurderes og behandles nærmere	33
14.1. Barnevern.....	33
14.2. Oppreisning til tidligere barnevernsbarn	33
14.3. Forebygging -samhandling	33
14.4. Skolestruktur	33
14.5. Gården som pedagogisk ressurs	33
15. Usikkerhet / sensitivitet.....	34

1. Innledning

1.1. Generelt om den økonomiske situasjon

Etter at kommunen i 2006 klarte å dekke inn siste rest av akkumulerte underskudd, har man hatt balanse i regnskapene og en rimelig god kontroll over økonomien. Medvirkende årsak til en bedre økonomisk situasjon er en markant økning i folketallet i løpet av 2007 som har gitt store ekstraintekter, samt at det fra og med 2007 ble innført eiendomsskatt for hele kommunen.

Per 1. juli 2010 er det registrert 2636 innbyggere i kommunen. Dette er 298 færre personer enn per 1. juli 2009. Nedgangen i folketallet har svært store økonomiske konsekvenser. Forutsatt dagens folketall må det foretas drastiske kutt i kommunens aktivitet i 2011, og situasjonen vil forverre seg ytterligere i resten av planperioden fordi man i 2011 nyter godt av inntektsgarantiordningen i inntektssystemet. Dette er en ordning som sørger for at en kommune ikke får alt for stor inntektsnedgang fra et år til det neste.

Året 2010 har vært preget av utredning/planlegging av ny skole på Malm. Det er behov for ny skole eller totalrenovering av eksisterende skole. Det blir en formidabel utfordring å innpasse et slikt prosjekt innenfor de forestående inntektsrammer.

Hovedfokus for Verran kommune i 2011 og de kommende år vil være å tilpasse drift og investeringer til et sterkt redusert inntektsnivå i forhold til det man har hatt de siste årene. Dette vil kreve store omstillinger, bemanningsreduksjon og generell aktivitetsnedgang.

Alle tall (verdier) i denne økonomiplan er basert på faste priser, dvs. det er ikke hensyntatt pris- og lønnsutvikling utover 2011. Regjeringens anslag på lønns- og prisstigning (deflator) som er lagt inn i statsbudsjettet for 2011, er også lagt til grunn i denne planen.

1.2. Målsetning

Overordnet målsetning for samfunnsutviklingen i Verran kommune i planperioden er:

- ⇒ Opprettholde eller øke folketallet
- ⇒ Fremstå som en attraktiv kommune for alle
- ⇒ Opprettholde en aktiv og målrettet næringsutvikling
- ⇒ Attraktiv kommune for næringslivet
- ⇒ Tilby basistjenester til kommunens innbyggere av god kvalitet
- ⇒ Opprettholde god informasjonen til kommunens innbyggere og næringsliv

Overordnet målsetning knyttet til økonomiske forhold er:

- ⇒ Opprettholde kommunale tjenester og virksomhet på et nøkternt og forsvarlig nivå innenfor reduserte økonomiske rammer.

Som overordnet mål for interne forhold i organisasjonen Verran kommune er:

- ⇒ Verran kommune skal fremstå som en sunn og inkluderende organisasjon å arbeide i
- ⇒ Det skal foregå en løpende og systematisk personal- og organisasjonsutvikling
- ⇒ Verran kommune skal legge vekt på kompetanseutvikling hos egne ansatte
- ⇒ Verran kommune skal ha en god intern informasjon

2. Overføring til andre

Verran kommune har et formelt samarbeid med flere gjennom overføring av økonomiske midler. Overføring til Verran Kirkelig Fellesråd er lovpålagt. I tillegg overføres økonomiske midler til VTA-bedriften Jekta AS.

2.1. Verran Kirkelige Råd

Følgende er overført de seneste årene:

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	B-2010
1 268 000	1 340 000	1 235 000	1 235 000	1 270 000	1 580 000	1 706 000	1 790 000	1 850 000

I tillegg til rene pengeoverføringer får kirkelig råd en del tjenester fra kommunen som er spesifisert i en egen tjenesteytingsavtale.

2.2. Jekta AS

Jekta AS er en arbeidsmarkedsbedrift (VTA), med 13 godkjente arbeidsplasser. Antall plasser økte med 3 stk. i 2010. Det kommunale driftstilskuddet er knyttet til en avtale med NAV.

Verran har betydelige utfordringer gjennom at en høy andel av befolkningen er innvilget varig uføretrygd. Kommunen har totalt sett et høyt sykefravær, mange mottakere av attførings- og rehabiliteringspenger. Statistikk viser også at man har nye utfordringer blant ungdom. For å møte utfordringene må Verran kommune være beredt til å utvikle alternative samhandlings- arenaer med NAV.

Jekta AS har i 2008 utvidet aktiviteten med i alt 7 arbeidsplasser i skjermet virksomhet (APS) slik at bedriften har i alt 17 godkjente arbeidsplasser. Tilskudd til APS dekkes i sin helhet gjennom NAV.

Med bakgrunn i Jekta AS sin nye visjon "Gi Folk Muligheter" har virksomheten i samarbeid med eierne vurdert en rekke nye arbeidsoppgaver, som bidrar til å "skreddersy" arbeidsoppgaver, og kvalifisering på en langt bedre måte enn virksomheten har fått til tidligere.

Det vil også i fremtiden legges mer vekt på at oppgavene i seg selv bidrar til verdiskaping i lokalsamfunnet og derigjennom en bedre integrering og eierfølelse både for de som arbeider i virksomheten og samfunnet rundt.

I 2010 har Jekta as fått i oppgave å gjennomføre introduksjonsprogrammet på vegne av kommunen for flyktninger som kommunen har bosatt.

Følgende driftstilskudd er overført fra kommunen:

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
372 000	300 000	300 000	316 000	323 000	335 000	335 160	380 000	470 000

2.3. Private barnehager

De private barnehagene Malmlia korttidsbarnehage og Follafoss Barnehage har vært vesentlige bidragsytere i å utvikle et godt barnehagetilbud i kommunen. Dette har skjedd blant annet gjennom flere års erfaring med samordnet opptak for både kommunal og private barnehager før dette ble innført gjennom forskrift fra fagdepartementet. Det har utviklet seg et positivt samarbeid mellom barnehagene, der de private barnehagene står for halvparten av de tilbudte plassene vi har i kommunen.

Follafoss Barnehage har siden oppstart vært drevet som heldagsbarnehage for barn i alder 0-6 år. Malmlia har fra høsten 2008 godkjenning som heldagsbarnehage for 18 barn i alder 3-6 år.

Overføringene som gjøres til private barnehager er i samsvar med sentralt innførte retningslinjer. Dette gjelder både statstilskudd og kommunalt driftstilskudd. Ut over ordinært driftstilskudd er kommunen forpliktet til å dekke kostnadene med spesialpedagogisk tilrettelegging for enkeltbarn i private barnehager.

Følgende beløp som kommunalt driftstilskudd, inklusive kostnader med spesialpedagogiske tiltak, er overført de private barnehagene:

(Hele kr)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kommunalt driftstilskudd	391 004	340 000	351 353	347 365	562 788	1 152 288	1 190 424	1 700 000
Tilskudd til bygg								
Follafooss	262 078	264 528	271 077	260 000	125 121	0	0	0
Sum	653 082	604 528	622 430	607 365	687 909	1 152 288	1 190 424	1 700 000

Fra og med 2011 er statstilskudd til barnehager lagt inn i rammetilskuddet til kommunene, og det blir kommunenes oppgave å finansiere den offentlige andelen i sin helhet.

3. Økonomiske utsikter og utgangspunkt

3.2. Sentrale endringer

De økonomiske utsikter for Verran kommune er bekymringsfulle og dermed utfordrende. Kommunen vil gå inn i en periode der de økonomiske utfordringene i stor grad vil måtte prege arbeidet i hele organisasjonen. Kommunen må foreta en omfattende reduksjon i løpende kostnader, handlingsrommet vil bli vesentlig mindre. Dette samtidig som presset om økte tjenester ikke kan påregnes redusert. Omleggingen av statens finansiering slår også negativt ut for Verran kommune. Omleggingen øker sammenhengen mellom folketall (demografi) og overføring til kommunen. I en tid hvor vi har en betydelig reduksjon i folketallet, gir dette i sum store utfordringer.

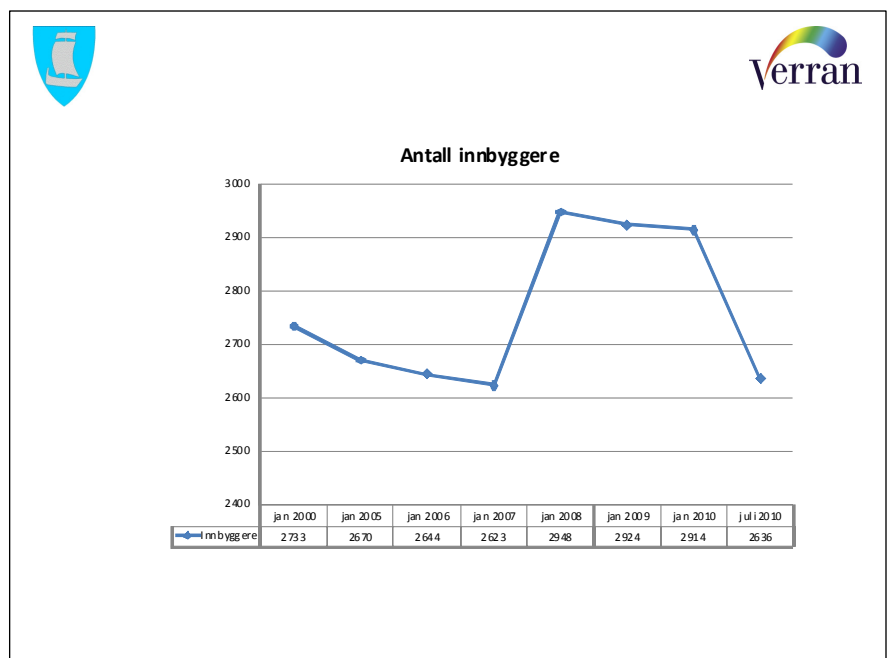
Regjeringen er i forbindelse med fremlegging av statsbudsjettet for 2011 tydelig på at statens utgifter skal reduseres, hvilket også tilsier at den vekstperioden vi har hatt de siste 4 – 5 år er over. Kommunene, og også Verran kommune må derfor kalkulere med lavere og reduserte overføringer.

Stortinget har for medio oktober vedtatt Samhandlingsreformen (samhandling innenfor helse), som forutsettes iverksatt fra 1.1.2012. Storting og regjering har foreløpig ikke vært veldig tydelig på hvordan dette vil innvirke på kommunenes forpliktelser og slett ikke på hvordan kommunene skal oppfinansieres for å kunne håndtere dette. Vi har derfor ikke hatt grunnlag for å hensynta dette i kommunens økonomiplan for planperioden 2011 – 2014.

3.1. Folketallsvutvikling

Verran kommune har nå i to år hatt et kunstig høyt folketall, tett opp mot 3000 innbyggere. Dette skyldes at lokalt næringsliv noen år har hatt en betydelig andel med utenlandsk arbeidskraft. Som en effekt av finanskrisen har behovet for slik arbeidskraft blitt vesentlig redusert, noe som har medført at denne arbeidskraften i stor grad har returnert til sine hjemland, og at dette medfører at vårt folketall er nede på et mer normalt nivå for kommunen. Folketallet pr. 1.1.2010 er 2914 og pr. 1.7.2010 redusert med 278 personer til 2636.

Rådmannen legger til grunn en tilnærmet uendret folketallsvutvikling i planperioden. For at Verran kommune

skal kunne opprettholde antatt befolkningsantall pr. 1.1.2011 (2636), og et negativt fødselsoverskudd lik 2010, på 35 – 40 personer, er det tvingende nødvendig å sikre en netto positiv tilflytning på 140 personer i planperioden.

Dette kan karakteriseres som et ambisiøst mål mht. tilflytning. Rådmannen legger bl.a. til grunn at kommunen årlig kan ta i mot 10 – 20 flyktninger, gjennom et samarbeid med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

3.2. Lånegjeld

Lånegjeld i Verran kommune utgjør pr. 1.1.2010 kr. 42.157 pr. innbygger. Dersom vi fordeler dette på antatt folketall pr. 1.1.2011 er tilsvarende tall kr. 46.602 pr. innbygger. Dette tilsvarer gjennomsnittet i vårt fylke. Desto større andel av våre inntekter som benyttes til å dekke kapitalkostnader (renter og avdrag) reduseres tilsvarende andel til ordinær tjenesteproduksjon. Risikoen for å få et overforbruk er dermed også sterkt økende. Dette forhold sammen med det faktum at vi ikke har reserver av betydning, som eventuelt kunne ha vært aktuelt å benytte i påkommende tilfeller, medfører at sårbarheten er stor. Samtidig er det vedtatt omfattende investeringsprosjekter i gjeldende økonomiplan.

Dersom vi legger til grunn vedtatte økonomiplan for perioden 2010 – 2013 forutsettes gjeldsgraden (kr/innbygger) å øke fra 1.1.2010 på kr. 42.157 til kr. 95.719 ved utløpet av 2013.

Situasjonen er derfor at vi går inn i en periode med omfattende investeringer og et fallende folketall. Andelen til drift vil derfor bli redusert vesentlig, og det er påkrevd at man nøye vurderer fremtidig investeringsbudsjett og dets effekt på muligheten for en forsvarlig og realistisk drift.

3.3. Renteutvikling

Den forutsatte renteøkning har gått noe langsommere enn analytikere har anslått. Den langsiktige prognose tilsier at man må være forberedt på en renteheving i størrelsesorden ca. 2 % i løpet av et par år i forhold til dagens nivå.

Med en lånegjeld på ca 150 mill kr pr 01.01.2011 representerer dette en kostnadsøkning på 3 mill kr pr år. Det må dog sies at vi pr dato har 53 % av lånemassen på fast rente.

3.4. Disposisjonsfond

Kommunen har fortsatt ikke evnet å bygge opp et disposisjonsfond som er på ønsket nivå. Hovedårsaken til dette er at vi i perioden etter at vi hadde inndekket udekket underskudd, har etablert et driftsnivå som reelt sett har vært noe for høyt. Kommunens evne til å håndtere økonomiske svingninger og nye og uforutsette forpliktelser (nye tiltak) er for dårlig.

I budsjettet for 2010 er det budsjettert med et netto forbruk av disposisjonsfondet på kr 540.000. Dermed reduseres fondet fra kr 2.374.000 pr 31.12.2009 til kr 1.834.000 pr 31.12.2010.

4. Interkommunalt samarbeid

Verran kommune deltar i forskjellige interkommunale samarbeidsordninger, og de av vesentlig betydning for den økonomiske utvikling vil bli kommentert.

4.1. Inn Trøndelag Brannvesen

Verran kommune er medlem av et interkommunalt brannvesen, og samarbeidet har de siste to årene vært preget av at brannvesenet valgte å nedlegge sitt depot i Verrabotn, med effekt fra 1.10.2010. Verran kommune er ikke fornøyd med hvordan de styrende organ og ledelse i ITB håndterte dette innledningsvis. Samarbeidet senere i denne prosessen er vesentlig forbedret, selv om dette ikke endret den opprinnelige beslutningen om å nedlegge depotet.

Rådmannen har gjennomgått Representantskapets møtebok av 15.10.2010, og konstaterer følgende kostnadsutvikling for planperioden:

Verran kommune forutsettes jfr. vedtak i representantskapet å yte et eiertilskudd på kr. 1.808.000 i 2011. Dette er en kostnadsøkning på kr. 73.000.- tilsvarende 4,2 %.

For resten av planperioden vil kostnadene utvikle seg slik:

2012	3,1 % økning
2013	6,7 % økning
2014	3,9 % økning

Rådmannen konkluderer med at de styrende organ i ITB legger til grunn en økt vekst i eiertilskuddet som etter all sannsynlighet vil være høyere enn det kommunal sektor kan legge til grunn for sin utvikling i samme periode.

Rådmannen er fornøyd med den kvalitative utvikling som preger ITB og dets beredsskap og tjenesteleveranse i Verran, men ser med sterk bekymring på den økonomiske belastning brannvesenet vil utgjøre for vår økonomi. Dessverre er det slik at ITB nå ikke fremstår som en integrert del av kommunens økonomiske utvikling. Når Verran kommune nå må foreta en reduksjon av sin tjenesteproduksjon, vil dette måtte skje på alle områder med unntak av ITB. Rådmannen legger til grunn at den samme resignasjon ovenfor denne effekten av interkommunalt samarbeid gjøre seg gjeldende i de øvrige eierkommuner, og situasjonen og utfordringene må håndteres politisk, og må etter rådmannens syn prioriteres i det kommende år.

4.2 Inn Trøndelag Skatteoppkrever

Kostnadene for 2011 holdes på samme nivå som i 2010. Dette kan gjøres ved en effektiv drift og noe økte gebyrinntekter fra funksjonen som særnamsmann. Det planlegges ikke endringer av betydning innenfor kontoret. De kvalitative mål for driften, bl.a. satt av Skattedirektoratet oppnås i det alt vesentlige, både mht. innkreving og arbeidsgiverkontroll.

Kontoret har som effekt av finanskrisen møtt en del utfordringer som har krevd spesielle tiltak, noe kontoret har løst meget bra.

Kostnadsutviklingen innenfor dette området forutsettes å holdes innenfor de rammer for lønns- og prisstigning som regjeringen legger til grunn for sine årlige statsbudsjetter.

Kontoret er til enhver tid opptatt av å øke tilfanget av relevante oppgaver, og det utelukkes ikke at kontoret og samarbeidet i planperioden vil bli utvidet. Prinsippene for en eventuell utvidelse skal basere seg på at økt omfang og kapasitet skal skje på en kostnadseffektiv måte, som i sum medfører at kostnadene pr. innbygger faktisk opprettholdes på 2011 nivå.

4.3. Invest økonomienhet

Steinkjer kommune er frem til 31.12.2010 vertskommune for dette samarbeidet. Fra 1.1.2011 overføres dette ansvaret til Inderøy kommune, og enheten beregnes å være flyttet til Inderøy pr. 15.4.2011.

Kostnadene knyttet til dette samarbeidet forventes å øke, som en effekt av økt husleie på Inderøy. Dette vil for Verran sin del utgjøre anslagsvis ca. kr. 100.000.-

Kostnadsutviklingen innenfor dette området forutsettes å holdes innenfor de rammer for lønns- og prisstigning som regjeringen legger til grunn for sine årlige statsbudsjetter.

4.4. Inn Trøndelag DMS

ITDMS starter opp sin drift medio januar 2011, i nært samarbeid med Helse Nord Trøndelag HF og Helse Midt Norge RHF. ITDMS eies og drives via vertskommunerollen i KL § 27, og styres av en folkevalgt nemnd.

Det er dessverre noe usikkerhet knyttet til statens bidrag til en brofinansiering i 2011, som er det siste året før samhandlingsreformen skal trå i kraft. Kostnadene til ITDMS er derfor anslått til kr. 550.000.- (ansvar 111), som tilsvarer utredningens konklusjoner mht. kommunal finansiering. Budsjett for ITDMS i 2011 er pt. ikke ferdig behandlet i den folkevalgte nemnda. Nemndas forslag til driftsbudsjett skal oversendes til kommunene og behandles i det enkelte kommunestyre.

Det forutsettes at kommunene gjennom finansieringen av Samhandlingsreformen fullfinansieres til å dekke de nye forpliktelsene med virkning fra 1.1.2012, herunder Inn Trøndelag DMS.

4.5. Felles kommuneoverlege

Det er opprettet en felles kommuneoverlege som i hovedsak er ansvarlig for samfunnsmedisin, tilsyn og lignende.

Etter rådmannens soppfatning bør Verran kommune gjenta sitt ønske om at legevaktsamarbeidet innarbeides i det interkommunale samarbeidet om Inn Trøndelag DMS

Kostnadsutviklingen innenfor dette området forutsettes å holdes innenfor de rammer for lønns- og prisstigning som regjeringen legger til grunn for sine årlige statsbudsjetter.

5. Kjøp av tjenester

5.3. Kjøp av middag og legevaktstjenester

I dag kjøper Verran kommune følgende tjenester fra Steinkjer kommune:

- Legevaktstjenester
- Middag fra Steinkjer sentralkjøkken

Mht. kjøp av middagsmat legges til en kostnadsvekst på linje med anslått deflator i kommunal sektor.

Når det gjelder legevaktsamarbeidet er fra Steinkjer i møte den 28.10.2010 meddelt at kostnadene vil øke med ca. kr. 70.000.- I 2010 er det budsjettet med kr. 1.224.000.- til kjøp av legevakt.

Årsaken til en kostnadsvekst er økte lønnskostnader for legevakta knyttet til legeoppgjøret og den generelle lønnsveksten innen kommunal sektor.

Kostnadsutviklingen innenfor dette området forutsettes å holdes innenfor de rammer for lønns- og prisstigning som regjeringen legger til grunn for sine årlige statsbudsjetter.

Etter rådmannens oppfatning bør Verran kommune gjenta sitt ønske om at legevaktsamarbeidet innarbeides i det interkommunale samarbeidet om Inn Trøndelag DMS. Dette vil da medføre at legevakt blir endret fra å kjøpe/selge til å bli et samarbeidsområde. Dette vil medføre at bl.a. Verran kommune kan få en reel innflytelse på tjenestens innhold.

5.4. Renovasjonstjenesten

Verran og Snåsa kommune har et samarbeid med Steinkjer (Steinkjer er ansvarlig leverandør) om renovasjonstjenesten. Enhetsansvarlig for området i Steinkjer opplyser at det for 2011 ikke vil bli foreslått endringer i gebyrene, hvilket i praksis tilsier at kostnadene ikke øker.

Kostnadsutviklingen innenfor dette området i 2012, 2013 og 2014 forutsettes å holdes innenfor de rammer for lønns- og prisstigning som regjeringen legger til grunn for sine årlige statsbudsjetter.

6. INVEST samarbeidet

Rådmannen i Verran har tidligere tatt til orde for at samarbeidet må ta et steg på veien mot at samarbeidet blir et strategisk samarbeid, fremfor at det i dag er en rent pragmatisk samarbeid om ufarlige samarbeidsområder (skatt, økonomi, brann etc).

Skal Invest regionen evne å markere seg i fylket, i kampen om for eksempel fylkeskommunale virkemiddel må samarbeidet bli strategisk og langsiktig. Det må derfor tas et politisk initiativ til dette i 2011.

Invest samarbeidet har lyktes relativt bra mht. de samarbeidsordninger som er etablert, først og fremst i forhold til bedre kvalitet og mindre sårbarhet i tjenestene. Imidlertid er det på sin plass å uttrykke en uro knyttet til den fragmenterte styringsstruktur som er etablert. Strukturen er og bli uoversiktlig og lite effektiv. En hovedtrend er at det for kommunene er vanskeligere å redusere driften innenfor samarbeidsområder enn hva det er i egen kommune. I en tid (den kommende periode) hvor det forutsettes at kostnadene må reduseres, er dette utfordrende.

7. Vedtatt økonomiplan for 2010 – 2013

7.3. Økonomiplanens driftstiltak

Ved utarbeidelse av økonomiplanens driftstiltak har man forholdt seg til de politiske prioriteringer som ble gjort i forbindelse med økonomiplanen for 2010 – 2013. Det er imidlertid slik at man med grunnlag i de foreliggende utfordringer og utsikter har sett seg tvunget til å revurdere en rekke vedtatte tiltak.

7.4. Økonomiplanens investeringstiltak

Økonomiplanen preges av at det forutsettes investert i en om/nybygging av Malm skole. Det ble fremmet et prosjekt for kommunestyret i juni 2010 som i all hovedsak var basert på de forutsetninger som kommunestyret vedtok i sin behandling av spørsmålet sommeren 2009. Totalkostnader bestående av: riving, nybygging, renovering, inventar, utenomhus arbeider, prosjektering og planlegging endte på ca. 90 – 93 mkr. Kommunestyret valgte å nedsette et utvalg til å bearbeide prosjektet ytterligere (Lindstrømutvalget). Hovedbegrunnelsen for at prosjektet Malm skole ikke ble vedtatt var et ønske fra kommunestyret om å bearbeide prosjektet ytterligere, samt at man ønsket å vurdere mulighetene for at prosjektet kunne gjennomføres til en investeringssum innenfor de investeringsrammer som er vedtatt i gjeldende økonomiplan, dvs. 75 mkr, og med et låneopptak til tiltaket på 60 mkr. Lindstrømutvalget arbeider aktivt med problemstillingen, og har ultimo oktober følgende tilnærming til problemstillingen:

- a) Økt fokus på rehabilitering av dagens barneskole, med tilbygg av påkrevde lokaler
- b) Inkludere flerbrukshall i prosjektet for alle alternativer
- c) Alternativ plassering på idrettsbanen i Malm

Foreløpige overslag fra innleid konsulent RG Prosjekt og arkitektfirmaet Siluett Arkitekter tilsier kostnader i størrelsesorden fra 110 – 130 mkr. Det må imidlertid presiseres at prosjektene er i en tidlig fase og vil naturlig nok måtte bearbeides vesentlig mer før de kan realitetsbehandles og danne grunnlag for en investeringsbeslutning.

I tillegg har Lindstrømutvalget initiert en gjennomgang av dagens skolestruktur, og hvor kommunestyret sluttet seg til dette i sin behandling av saken i september 2010. Utvalgets konklusjon mht. skolestruktur kan trolig forventes fremmet for kommunestyret i april 2011.

Videre er utvalget i gang med å starte opp et arbeid for å se på hvilke faktorer og forhold som kan og vil påvirke både bli- og bolyst, for derigjennom å kunne påvirke folketallsutviklingen. En målsetning for dette arbeidet er å berede grunnen for en bærekraftig økonomisk utvikling for Verran kommune.

Kommunestyret vil i forbindelse med behandling av budsjett for 2011 og økonomiplan for planperioden 2011-2014 foreta en realistisk vurdering av de økonomiske utsikter for kommunen, og derigjennom foreta en realitetsorientering av ambisjonsnivå både for investering og driftsrammer i de kommende år. Det er åpenbart at det er et misforhold mellom gjeldende investeringstiltak og realistisk anslag på driftsrammer de kommende år.

8. Anslag over inntekter i planperioden

Kommunens inntektssystem som beregner rammetilskudd bygger på en rekke kriteriedata, og det er selvsagt knyttet usikkerhet til en fremskrivning i planperioden.

De endringer som av stortinget er vedtatt med virkning fra 2011 er innarbeidet. Dette omfatter bl.a. innarbeiding av statstilskudd til barnehager, krisesenter og kvalifiseringsprogrammet innenfor NAV.

Den største usikkerheten er knyttet til utviklingen i innbyggertallet for vår kommune. Inntekter fra skatt på inntekt og formue samt inntektsutjevningen vil skje med basis i folketallet pr. 1.1. i budsjettåret.

Tabellen under viser de frie inntektene:

Inntektstype	2 011	2 012	2 013	2 014
Skatteinntekter (inntekt og formue)	-42 400 000	-42 400 000	-42 400 000	-42 400 000
Eiendomsskatt	-10 080 000	-10 180 000	-10 250 000	-10 300 000
Rammetilskudd	-90 500 000	-86 750 000	-87 000 000	-87 000 000
Konsesjonsavgift	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Rentekompensasjon skolebygg	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000
Komp. Tilskudd omsorgsboliger	-960 000	-960 000	-960 000	-960 000
Sum	-145 380 000	-141 730 000	-142 050 000	-142 100 000
Endring (kr)		3 650 000	3 330 000	3 280 000
% nedgang fra 2011		2,51	2,29	2,26

I tillegg vil det bli foretatt en avregning for ressurskrevende brukere, som er et oppgjør basert på faktiske (revisor bekreftede) kostnader og fratrukket et grunnbeløp. Disse inntektene er videreført og hensyntatt direkte i driftsenhetenes budsjetter, basert på gjeldende regelverk.

Rådmannen har forutsatt en økning i promillesatsen for eiendomsskatt på bolige/fritidseiendommer til 7 promille.

I tillegg foregår en direkte belastning av brukere knyttet til:

- Egenandeler
- Husleie
- Betaling for kjøp av mat, hjemmehjelp, trygghetsalarmer m.v.
- Utleie av areal (festekontrakter)
- Gebyrer knyttet til selvkost prinsippet for vann, avløp og slam

Alle disse inntekter er budsjettet på den driftsenhet de faktisk tilhører.

9. Oppsummere behov for tilpasning av driftsrammene

Behovet for å tilpasse kommunens drift til et realistisk anslag over driftsinntektene i planperioden er betydelig. Tilpasningsbehovet (reduksjon i kr) er sammenlignet med opprinnelig budsjett for:

- ⇒ 2011 kr. 7.650.000.- (inkl. to nye tiltak beskrevet i forslag til budsjett for 2011)
- ⇒ 2012 kr. 9.400.000.-
- ⇒ 2013 kr. 10.700.000.-
- ⇒ 2014 kr. 11.000.000.-

Driftsrammene styres av to hovedområder, hhv:

- Inntekter
- Utgifter

Det er med andre ord to tilnærminger til utfordringene som er mulig, dvs. å enten øke inntektene eller redusere kostnadene. Begge muligheter er selvsagt utnyttet maksimalt.

Rådmannen foreslår å øke eiendomsskatten på boliger til 7 promille. Det foreligger ikke uutnyttede inntekter for kommunen.

I disse tallene er det innbakt låneopptak til ny skole på 60 mill kr, jfr. gjeldende økonomiplan.

10. Tilnærming til utfordringene i planperioden

For at Verran kommune skal kunne gjennomføre en tilpasning av driften basert på en omforent holdning til utsiktene, anser rådmannen det som absolutt påkrevd å gjennomføre flere forhold. De viktigste vil bli konkretisert nedenfor.

10.3. Omforent holdning til analysen av utfordringene

Rådmannen anser det som særdeles viktig at beslutningstakerne (kommunestyret) og ansatte slutter seg til analysen og de utfordringer som er konkretisert. Dersom man går inn i den kommende periode med sprikende oppfatninger om utsiktene og de foreliggende utfordringer, blir den kommende planperioden (2011 – 2014) betydelig mer krevende enn om man kan enes om analysen og utgangspunktet.

Det er for rådmannen nødvendig å tydelig si fra om at utfordringene er store, og at risikoen for at utsiktene faktiske er dårligere enn uttrykt punkt 9 er overveiende sannsynlig. Dersom vi ikke evner å stabilisere folketallet på i overkant av 2600 innbyggere vil inntektene fortsette å bli redusert, og redusert ytterligere enn det som er lagt til grunn i rådmannens forslag til økonomiplan.

Rådmannen anbefaler derfor ovenfor politisk nivå at man i forbindelse med behandlingen av økonomiplanen legger til rette for og gjennomfører en grundig presentasjon av utfordringene og utsiktene.

Rådmannen har gjennomført to meget godt besøkte informasjonsmøter med ansatte, hvor det totalt deltok i overkant av 160 medarbeidere. Hensikten med disse møtene har vært å kunne formidle en grundig informasjon om utsiktene i 2011 og dermed foreslåtte tiltak. Konsekvensene av tiltakene er grundig gjennomgått.

10.4. Informasjon til innbyggerne

Rådmannen vil anbefale at det politiske nivå legger til rette for en grundig informasjon til kommunens innbyggere om analysen og utsiktene.

Man kan aldri overvurdere behovet for å få formidlet korrekt og tilstrekkelig informasjon til innbyggerne, som selvsagt vil bli påvirket og berørt av kommunens situasjon. Innbyggerne vil merke situasjonen ved at tjenesteproduksjonen i regi av kommunen vil bli berørt og påvirket.

Svært viktig er det også for rådmannen å poengtere at vi i den kommende periode, både på kort og lang sikt må forsøke å få frem informasjon om den gode tjenesteproduksjon som hver dag skjer i regi av kommunen, enten dette er innefor barnehage, skole, helse eller teknisk.

Rådmannen vil anbefale at det politiske nivå gjennomfører ett eller flere folkemøte hvor det legges opp til en grundig informasjon om situasjonen og utsiktene.

10.5. Omstillingsprosjekt "Omstilling 11/14"

Sett i lys av de foreliggende behov for kostnadsreduksjon anser rådmannen det påkrevd å igangsette et omstillingsprosjekt benevnt som "Omstilling 11/14". Dette forutsettes å være et omstillingsprosjekt som skal omstille kommunen i samsvar med de vedtak og prioriteringer som politisk nivå vedtar i forbindelse med budsjett for 2011 og økonomiplanen for 2011 – 2014.

Omstilling 11/14 skal være et partssammensatt arbeid, jfr. gjeldende regler i avtaleverket. Rådmannen har drøftet Omstilling 11/14 med arbeidstakerorganisasjonene, som gir sin fulle tilslutning til arbeidet. Rådmannen vil at dette arbeidet skal være et samarbeid mellom ledelse og de ansattes organisasjoner. De har allerede pekt på to hovedtillitsvalgte som vil inngå i et ad-hoc utvalg som skal fungere som en referansegruppe for Omstilling 11/14.

Rådmannen vil engasjere egnet kompetanse og kapasitet som skal bistå rådmannen i dette arbeidet. Kostnadene til slik kapasitet vil bli finansiert via eksterne kilder, og har foreløpig en varighet til 31.12.2011.

Målsetningen er at omstillingen vi nå står foran, også må inneholde langt flere elementer enn bare en kostnadsreduksjon, som normalt alltid vil være negativt. Dette er selvsagt en krevende prosess, men skal vi lykkes anser rådmannen det som kritisk nødvendig.

Rådmannen ser det som absolutt påkrevd at man gjennom prosjektet kan synliggjøre og konkretisere:

- andre og mer "smarte" måter å arbeide på
- bedre samhandling mellom de forskjellige enhetene, slik at det totale tilbud til enkeltbrukere vil og kan fremstå mer koordinert
- styrke lederkompetansen hos driftslederne
- en videreutviklet personalpolitisk handlingsplan
- fortsatt stor fokus på sykefraværarbeidet og spesielt i sykefraværprosjektet som omfatter åpen omsorg og institusjon
- videreutvikle vernearbeidet på de enkelte enheter
- bistå driftsenhetene i den meget krevende omstillingsfasen som vil vare hele planperioden, spesielt mht. nedbemanning, omplassering og evt. oppsigelser
- styrke det partssammensatte samarbeidet mellom ledelse og arbeidstakerorganisasjonene
- slutføre kompetansekartleggingen og utvikle kompetanseplaner
- gjennomføre driftslederskolen
- styrke det strategiske planarbeidet over tid
- effektiv tiltak for å motivere og engasjere organisasjonen
- fokus på kvalitetsarbeidet

10.6. Konkrete mål for Omstilling 11/14

Rådmannen vil konkretisere en målsetning for Omstilling 11/14 slik:

- i) Gjennomgå forutsetningene for og konkretisere nødvendige tiltak for at man innenfor kommunens administrative funksjoner kan foreta en reduksjon tilsvarende 1 årsverk med virkning fra 1.1.2012. Tilsvarende en kostnadsreduksjon på kr. 600.000.- Dette tiltak sees i sammenheng med de tiltak rådmannen allerede for budsjettet 2011 har konkretisert, s.s. lederopplæring og faktisk utnyttelse av den fullmakt som pt. allerede foreligger for driftslederne.
- ii) Gjennomføre en evaluering av den sammenslåing som i 2009 ble gjennomført for tidligere eiendomsavdelingen og teknings uteavdeling. Etter at evalueringen er gjennomført skal det utredes og vurderes en mulig sammenslåing av eiendom/teknisk uteavdeling og plan og utvikling. Målsetningen er både knyttet til kostnader, men også i forholdet til å øke effektiviteten, styrke kompetansen og legge til rette for en styrket ledelses funksjon. I tillegg skal det foretas en grundig gjennomgang av avdelingenes totale arbeidsoppgaver, og det skal foretas en vurdering av om det er arbeidsoppgaver som egner seg for å sette bort i det åpne

- markedet. Rådmannens konkrete målsetning er at prosjektet synliggjør en kostnadsreduksjon på kr. 600.000.- (1 årsverk) med virkning fra 1.1.2012.
- iii) Gjennomføre en evaluering av dagens særomsorg, som foregår svært spredt i vår kommunen. Konkret skal det vurderes konsekvensene og potensialet knyttet til en sentralisering av dagens tjenesteproduksjon til kommunale boliger. Prosjektet skal synliggjøre en økonomisk gevinst på kr. 200.000.- med virkning fra 1.1.2012.
- iv) Prosjektet skal videre foreta en vurdering av hele kommunens tjenesteproduksjon og støttefunksjoner. Rådmannen er overbevist om at man gjennom et slikt partssammensatt arbeid, hvor prosjektet skal legge stor vekt på å engasjere og utfordre den samlede ansattegruppen, klart vil komme frem ideer og tanker som kan og skal konkretiseres, og som har et betydelig potensial i seg til å redusere kostnadene.

Prosjektet skal konkretisere og foreslå tiltak som:

- a) Med virkning fra 1.4.2011 kan iverksettes og reduserer kostnadene med kr. 300.000.- for 2011
- b) Med virkning fra 1.1.2012 kan iverksettes og reduserer kostnadene med kr. 750.000.- for 2012
- c) Med virkning fra 1.1.2013 kan iverksettes og reduserer kostnadene med kr. 1.250.000.- for 2013
- d) Med virkning fra 1.1.2014 kan iverksettes og reduserer kostnadene med kr. 1.750.000.- for 2014

Disse tiltak er innarbeidet i rådmannens forslag til økonomiplan.

Konsekvensene av og konkretiseringene av tiltakene vil bli fremmet for politisk behandling før de innarbeides.

10.7. Nedbemanning

I og med at en kommunens kostnad er sterkt knyttet til bemanning og ansatte, er det ikke mulig å gjennomføre en slik kostnadstilpasning uten at dette vil få omfattende effekter for antall stillinger.

Konkret er konsekvensene av rådmannens budsjett for 2011 at det foreslås en nedbemanning på 13,3 årsverk. Gjennom de tiltak som er konkretisert i pkt. 10.4 pkt. i) og ii) utgjør det ytterligere 2 årsverk med virkning fra 2012.

Dersom man legger til grunn en årsverkskostnad på kr. 500.000.- (gjennomsnitt) og at 80 % av kostnadene er knyttet til personal, vil det i årene 2012, 2013 og 2014 måtte foretas en ytterligere reduksjon på 3,5 – 4 årsverk. Totalt kan derfor reduksjon i planperioden bli på 18,8 årsverk.

Rådmannen må påpeke at det vil være viktig å legge stor vekt på organisasjonens og enhetens behov for relevant kompetanse, samtidig som tjeneste ansiennitet i Verran kommune også skal vektlegges.

Rådmannen vil legge vekt på at dette arbeidet vil skje etter allmenne aksepterte prinsipper og i nær dialog med arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten.

Situasjonen er drøftet formelt med arbeidstakerorganisasjonene.

11. Investeringer i planperioden

Rådmannen tar utgangspunkt i vedtatte økonomiplan for 2010 – 2013 ved utarbeidelse av forslag til investeringsbudsjettet.

Etter inngående vurdering og beregninger finner rådmannen å måtte konkludere med at tilgjengelige investeringsramme til Malm skole ikke kan overstige 30.5 mkr i planperioden 2011 – 2014. Dette er 40,5 mkr lavere enn vedtatte ramme i gjeldende økonomiplan.

Dersom man skal opprettholde en investeringsramme på 75 mkr vil dette måtte medføre ytterligere behov for kutt i driftsbudsjettet på anslagsvis 2 mkr pr. år. Rådmannen anser ikke at det er forsvarlig slik utsikten mht. økonomisk utvikling nå er.

Det er heller ikke mulig å redusere alle andre foreslåtte investeringer i 2011, da flere av disse allerede er bundet opp i kommunestyrevedtak og inngåtte avtaler og forpliktelser.

Realistisk investeringsramme til Malm skole er 30,5 mkr.

Følgende investeringstiltak prioriteres:

1000 kr	2011	2012	2013	2014	Sum
Ny skole Malm	3 000	25 000	2 500		30 500
Rehab. kommunale bygg		1 000	1 000	1000	3 000
IKT	900	700	700	700	3 000
Kommunedelplan veg		1 000			1 000
Bruer	400				400
Follafoss kirke	1 300				1 300
Ledningsnett Malmlia			4 500	3800	8 300
Vei/veilys Malmlia			4 000	3800	7 800
Vada vannverk	600				600
Utskifting maskiner uteavd.			1 000		1 000
Egenkapitaltilskudd KLP	520	520	520	520	2 080
Brannsikring kommunale bygg	780				780
Grunnerverv - Fosdalen ind.	3 000				3 000
Ombygg alderspensj. til omsorgsb.	200				200
Pasientvarslingsanlegg sykeheim	450				450
Terrasse helsetunet	1 000				1 000
Sum	12 150	28 220	14 220	9 820	64 410

11.3. Spesifikasjon av investeringsbudsjetts foreslåtte prosjekter

11.1.1 Malm skole

Malm skole. Det forutsettes at prosjektet reduseres og gjennomføres innenfor en investeringsramme på 30,5 mkr. i planperioden. Det avsettes kr. 3.000.000.- til prosjektet i 2011. Hovedinvesteringen forutsettes gjennomført i 2012. I vedtatte investeringsbudsjett for 2010 (justert i juni 2010) er det avsatt og bevilget kr. 4.455.000.- til prosjektering og planlegging. Av dette gjenstår kr. 2.831.039.- noe rådmannen foreslår inngår i fremtidig ramme for Malm skole. Total ramme er da kr. 33.331.039.- Rådmannen foreslår at det startes opp et prosjekt som tar utgangspunkt i dagens bygningsmasse ved Malm skole og derigjennom foretar en vurdering av fremtidig arealbehov og prioritering av hvilke arealer som må utbedres/ombygges. Når dette er gjennomført fremmes saken for politisk behandling.

11.1.2. Rehabilitering kommunale bygg

Prosjektet foreslås med årlig investeringsramme på kr. 1 mkr pr. år i 2012, 2013 og 2014. Det er foretatt innledende vurderinger av behov, men arbeidet må videreføres ytterligere.

11.1.3. IKT

IKT. Vil omfatte en fortsatt styrking av IT innenfor organisasjonen totalt sett, spesielt innenfor HRO. Det forutsettes anskaffet et nytt IKT system knyttet til turnusplanlegging og elektroniske timelister som vil effektivisere forarbeidet mot avlønning. Dette er også spesielt viktig for å øke den løpende kostnadskontroll. Videre vil det felles IT systemet i INVET måtte videreutbygges med spesiell fokus på en samkjøring av ressurser og felles serverpark/sikker sone. Total investeringsramme er kr. 900.000.- i 2011 deretter kr. 700.000.- pr. år.

11.1.4. Kommunale veger

Det avsettes en investeringsramme på kr. 1.000.000.- i 2012.

11.1.5. Bruer

Kommunale bruer. Det er gjennomført en kartlegging av standard og behov for oppgradering. Dette er kostnadsberegnet til kr. 400.000.- og foreslås gjennomført i 2011.

11.1.6. Follafoss kirke

Det er over flere år påpekt fra Verran Kirkelige Råd at kirka i Follafoss må oppgraderes, ved etterisolering, vindtetting og ny bordkledning. Oppdaterte undersøkelser tilsier en kostnadsramme på kr. 1.300.000.-

11.1.7. Ledningsnett Malmlia

Prosjektet er forskjøvet i tid tidligere, men må på et tidspunkt startes opp, og foreslås startet i 2013, med en bevilgning på kr. 4.500.000.- og kr. 3.800.000.- i 2014. Kostnadene for dette prosjekt vil inngå i grunnlaget for beregning av gebyrer på vann og avløp, og er brukerfinansiert.

11.1.8. Vei/veilys Malmlia

Prosjektet må sees i sammenheng med pkt. 11.1.7. og arbeidet forutsettes koordinert. Totalt avsettes en ramme på kr. 4.000.000.- i 2013 og kr. 3.800.000.- i 2014.

11.1.9. Vada Vannverk

Dette prosjektet var forutsatt gjennomført i 2010, men uavklarte forhold med Vada Vannverk har medført at dette prosjektet er forskjøvet til 2011. Total investeringsramme er anslått til kr. 600.000.- Investeringsrammen til dette prosjektet kan bli endret i forhold til de endelige avklaringer som må skje med Vada Vannverk, samt påvirkes av antallet abonnenter som ønsker å tilknytte seg et kommunalt vannverk.

11.1.10. Utskiftinger maskiner teknisk uteavdeling.

Det avsettes kr. 1.000.000.- til utskifting av maskiner ved uteavdelingen i 2013. Kommunens lastebil er 10 år i 2011, hjullaster er 10 år i 2012 og det må derfor beregnes en utskifting av disse kjøretøy innen en del år.

11.1.11. Egenkapitaltilskudd KLP

Egenkapitalinnskudd KLP. Dette er en forpliktelse vi ikke kan unngå så lenge vi er både eier og kunde i KLP. Totalt avsettes kr. 520.000.- pr. år.

11.1.12. Brannsikring kommunale bygg

Dette er siste del av et større prosjekt som tidligere er behandlet i kommunestyret. Det avsettes kr. 780.000.- i 2011.

11.1.13. Grunnerverv Fosdalen

Siste del av tidligere vedtatt prosjekt med kjøp av verkstedbygninger og tomt i Lia. Avsettes kr. 3.000.000.- i 2011.

11.1.14. Ombygging alderspensjonat1 etg.

Det vil være nødvendig å foreta enkelte bygningsmessige endringer for å kunne gjennomføre den omflytting og utflytting av bokollektivet. Det forutsettes en samordning med demens avdelingen Bratreit. Totalt avsettes det kr. 200.000.- i 2011.

11.1.15. Pasientvarslingsanlegg sykeheim

Dagens pasientvarslingssystem er utslitt, og nytt anlegg må anskaffes og tas i bruk. Totalt avsettes en ramme på kr. 450.000.- i 2011.

11.1.16 Terrasse Helsetunet

Dette er også et prosjekt som har inngått i tidligere budsjett og økonomiplaner. Vi foreslår nå å gjennomføre dette prosjektet i 2011, innenfor en total ramme på kr. 1.000.000.- i 2011. Det forutsettes at første fase i prosjektet består av å sanere og rive Paviljongen.

Totalt foreslås det investert for kr. 64.410.000.- i planperioden.

11.4. Finansiering av investeringer

Rådmannen foreslår følgende finansiering av foreslåtte investeringer.

Finansiering	2 011	2 012	2 013	2014	Sum
1000 kr					
Låneopptak	10 550	22 680	12 380	8 720	45 610
Ubrukt lån 2010	0				
Tilskudd	0	0	0	0	0
Driftsmidler (moms)	1 600	5 540	1 840	1 100	8 980
Sum	12 150	28 220	14 220	9 820	54 590

Det forutsettes at merverdiavgift refundert fra gjennomførte investeringer i sin helhet benyttes som egenfinansiering av foreslåtte investeringer.

12. Driftstiltak i planperioden

Røde tall er vedtatt i forrige økonomiplan.

Basisår er opprinnelig budsjett 2010 påplussert lønnsoverheng fra 2009 til 2010. Tallene i 2011, 2012, 2013 og 2014 er endringer i forhold til basisåret.

12.1. Ansvar 110 – Politisk område

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
110	1001	Politisk styring	1 580 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
110	1003	Valg	0	140 000		140 000	
110	1101	Kontroll og revisjon	548 500				
110	1802	Eldres råd	25 200				
110	1805	Ungdomsråd	50 000	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
110	1806	Råd for funksjonshemmede	5 000				
		Integrering utenlandsk					
110	2858	arb.kraft	0				
110		Politisk virksomhet	2 208 700	74 000	-66 000	74 000	-66 000

Endringer:

- Politisk aktivitet må reduseres tilsvarende et rammekutt på kr 40.000 pr år. (Tilleggsbevilgningen på kr 370.000 som ble tilført i juni 2010 er ikke videreført i ramma for 2011.)
- Budsjettet økes med kr 140.000 i valgår.
- Ungdområdet får redusert ramme med kr 26.000 pr år.
- Prosjekt integrering av utenlandsk arbeidskraft som er avsluttet i 2010 og videreføres ikke.

12.2. Ansvar 111 – Rådmannens område

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett 10	2011	2012	2013	2014
111	1201	Administrativ ledelse	2 778 000	379 000	379 000	379 000	379 000
		Redusere 1 årsv. adm. ledels		-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
111	1202	Økonomienhet	2 385 500				
111	1203	Hovedtillitsvalgt	226 000				
111	1204	Administrat. fellefunksjoner	4 060 000	70 000	70 000	70 000	70 000
		Redusere 1 årsv. personalavd.			-500 000	-500 000	-500 000
111	1206	Vernearbeid/HMS	420 000				
111	1801	Overformynderi	6 700				
111	1803	Diverse pensjoner, forsikr.	638 800				
111	2422	Krisesenter m.m	16 000	120 000	120 000	120 000	120 000
111	2423	Bevilling/skjenkekontroll	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
111	2731	ASVO-bedrift	470 000				
		Boligtilskudd/forvaltn.lån					
111	2831	husbanken	40 000				
		Boligbygging og fysiske					
111	3150	bomiljøtiltak	7 000				
111	3151	Festeavgift boligområder	44 000				
		Konsesjonskraft/energi					
111	3202	(næring)	-2 940 000				
111	3252	Drift av industriområder	-264 000			70 000	70 000
111	3253	Støtte næringsvirksomhet	-442 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
111	3254	Næringsavdeling	1 062 000	-342 000	-342 000	-342 000	-342 000
		Adm. Invest næringsfond		-110 000	-110 000	-110 000	-110 000

		Oppsigelse lokaler					
		Verraparken		-30 000	-60 000	-60 000	-60 000
111	2411	DMS	333 000	217 000	-333 000	-333 000	-333 000
111	3255	Kommunalt næringsfond	0				
111	3256	Invest næringsfond	0				
111	3391	Inn-Trøndelag brannvesen	1 720 000	88 000	200 000	200 000	200 000
		Andre kulturaktiviteter					
111	3851	Verraparken	500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
111	3901	Den norske kirke	1 850 000	20 000	20 000	20 000	20 000
				-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
111	3921	Andre religiøse formål	30 000				
111	Rådmannen		12 931 000	-1 268 000	-2 236 000	-2 166 000	-2 166 000

Endringer:

- a) Organiseringen med to kommunalsjefer avvikles. Det opprettes en funksjon som strategisk rådgiver for rådmannen, som i tillegg til å arbeide med strategisk planlegging også skal avlaste og bistå rådmannen. Stillingen tillegges funksjonen som assisterende rådmann. Netto effekt av tiltaket er en kostnadsreduksjon på kr. 600.000.-
- b) Området må kompenseres for bortfall av et statstilskudd på kr. 379.000.-
- c) Kommunen må søke om medlemskap i IKA Trøndelag IKS, som er et interkommunalt arkiv, og forutsettes å være mottaker av kommunens elektroniske arkiv i fremtiden. Dette er absolutt påkrevd i forhold til pålegg i tilsynsmyndigheten, Statsarkivet. Kostnader utgjør ca. kr. 70.000.-
- d) Innarbeiding av kostnader kommunalt kritesenter for barn og kvinner. Dette vil skje jfr. kommunestyrets vedtak i sitt møte i oktober 2010. Kostnadene utgjør kr. 120.000.-
- e) Økt gebyr knyttet til behandling av skjenkebevilling, fra dagens kr. 250.- til ny sats kr. 500.- Økte inntekter med kr. 10.000.- i 2011.
- f) Bortfall av kostnader avsatt i budsjett for 2010 på kr. 500.000.- til fjernvarme Østgruva.
- g) Avvikling av dagens næringsavdeling, og beholde stillingen som næringssjef vakant. Dagens næringssjef er innvilget 40 % AFP fra 1.9.2010, og resterende 60 % stilling disponeres ved å selge 30 % til FV 17/720 prosjektet og de siste 30 % finansieres på eksterne prosjekter. Sistnevnte 30 % kan eventuelt disponeres av Verran kommune dersom vi evner å finansiere dette. For øvrig selges tjenester til administrasjon av Invest næringsfond tilsvarende 20 % stilling, mot et honorar på kr. 110.000 pr. år. Dagens lokaler disponert av næringsavdelingen ved Verraparken sies opp med virkning pr. 1.1.2010 og fraflyttes pr. 30.6.2011. Medfører en kostnadsreduksjon for 2011 på kr. 30.000.- (helårseffekt er kr. 60.000.-) Total kostnadsreduksjon på tiltaket er kr. 482.000.- Det må presiseres at tiltaket vil ha betydelig effekt for den innsats Verran kommune kan yte innenfor næringsarbeidet. Gjenstående stilling innenfor næringsapparatet flyttes til Servicekontoret, og vil inngå i rådmannens stab, og sammen med den øvrige totale bemanning på servicekontoret måtte utgjøre også det totale apparatet for næringsarbeid.
- h) Inn Trøndelag DMS. Kostnader flyttes fra tidligere kommunalsjef helse til rådmannens område. Totale økte kostnader i 2011 på kr. 217.000.- Totalt avsettes kr. 550.000.- til tiltaket i 2011.
- i) Inn Trøndelag Brannvesen IKS får økte kostnader med kr. 88.000.- tilsvarende et totalt eierbidrag på kr. 1.808.000.- i 2011. For resten av planperioden økes kostnadene med kr 200.000 i forhold til 2010.
- j) Bortfall av driftstilskudd på kr. 500.000.- til Verraparken.

- k) Reduksjon i overføring av driftsmidler til Verran Kirkelige Råd med kr. 50.000.- Ny ramme blir kr. 1.800.000.-
- l) Det fjernes ett årsverk innenfor personalavdelingen fra 2012.
- m) Leieinntekt fra Follasmolt på industriområdet i Follafoss reduseres med kr 70.000 fra og med 2013.

Innenfor dette ansvarsområdet budsjetteres salg av konsesjonskraft, og rådmannen finner det riktig å uttrykke noe usikkerhet mht. inntektene i planperioden.

12.2. Ansvar 112 –Oppvekst

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
112	2011	Ordinær barnehage	4 895 000				
112	2021	Grunnskole	260 500				
112	2022	PPT	696 000				
112	2023	Gr.skoleundervis. i andre kommuner	830 000		-80 000	-80 000	-80 000
				-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
112	2024	Kompetanseheving skoler	-200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
112	2111	Styrket førskoletilbud	0	450 000	450 000	450 000	450 000
		Voksenopplæring					
112	2131	innvandrere	0				
112	2151	(SFO) - lekshjelp	180 000	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
112	2231	Skoleskyss	850 000		-50 000	-50 000	-50 000
				-100 000	-150 000	-150 000	-150 000
112	2425	MOT prosjekt	100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
112	Kommunalsjef oppvekst		7 611 500	70 000	-110 000	-110 000	-110 000

Endringer:

- a) Reduserte kostnader knyttet til grunnskoleundervisning i andre kommuner er anslått til kr. 200.000 i 2011 og ytterligere kt 80.000 fra 2012. Det er betydelig usikkerhet knyttet til barn plassert i fosterhjem i andre kommuner.
- b) Statstilskudd til kompetanseheving av lærere antas å synke med kr 200.000 i forhold til 2010.
- c) Styrket førskoletilbud omfatter tiltak knyttet til barn med særskilte behov. Kostnader foreløpig beregnet til kr. 450.000.- pr år.
- d) Kostnader til lekshjelp som ble innført fra skolestart høsten 2010 forutsettes dekket innenfor ordinære rammer til skolene. Kostnadsreduksjon tilsvarende kr. 180.000.-
- e) Kostnader til skoleskyss reduseres med kr 100.000 i 2011 og ytterligere kr 200.000 fra 2012, noe som medfører at de ordinære retningslinjene for fri skoleskyss praktiseres. Dette er tiltak som spesielt omfatter elever ved Malm skole, og kan forsvares ut fra at det våren 2011 ferdigstilles gang og sykkelveg i Malm sentrum, noe som vil forbedre trafikkmiljøet vesentlig.
- f) Avvikling av den kommunale finansieringen med kr. 100.000.- av MOT prosjektet. Av de totale kostnadene utgjør lisenser og gebyrer til MOT sentralt faktisk 50 % av de budsjetterte kostnadene. Effektene av MOT Prosjekt bedømmes til å være gode, og det må derfor arbeides med å søke alternativ finansiering av prosjektet.

12.3. Ansvar 113 – Pilot småsamfunn

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
113	3253	Støtte næringsvirksomhet	300 000		-300 000	-300 000	-300 000
113	Småsamfunnssatsing		300 000	0	-300 000	-300 000	-300 000

Prosjektet avsluttes i 2011, og kommunal bevilgning faller bort fra og med 2012. Lokalene i Verraparken forutsettes oppsagt.

12.4. Ansvar 211 – Malm skole

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
211	2021	Grunnskole	14 089 000	-186 000	-400 000	-400 000	-400 000
		Bortfall skolefrukt		-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
		Redusert skyss		-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
211	2151	SFO	157 600	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
211	3701	Bibliotek	443 500	100 000	100 000	100 000	100 000
				-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
211	Malm skole		14 690 100	-510 000	-724 000	-724 000	-724 000

Endringer:

- Redusert pedagogisk bemanning med 1 årsverk fra skolestart 2011. Kostnadsreduksjon med kr. 186.000 i 2011 og kr 400.000 fra og med 2012 (helårseffekt).
- Avvikle ordningen med skolefrukt. Kostnadsreduksjon med kr. 130.000.-
- Redusere kostnader til skyss, noe som vil medføre en kraftig reduksjon av skolens ekskursionser og andre reiser. Kostnadsreduksjon med kr. 70.000.-
- Øke foreldrebetalingen med kr. 100.- pr. mnd/elev ved SFO. Økte inntekter med kr. 24.000.-
- Innføre en ordning med matpenger på kr. 100.- pr mnd/elev. Tilsvarende kostnader for kommunen.
- Redusert vekst til Biblioteket med kr. 100.000.- og bortfall av økte driftsmidler og stillingsutvidelse da biblioteket ikke forutsettes flyttet.

12.5. Ansvar 212 – Folla skole

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
212	2021	Grunnskole	7 730 000	-200 000	-450 000	-450 000	-450 000
		Bortfall skolefrukt		-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
212	2151	SFO	138 000				
212	Folla skole		7 868 000	-236 000	-486 000	-486 000	-486 000

Endringer:

- Reduksjon av pedagogisk bemanning med 0,8 årsverk fra høsten 2011. Kostnadsreduksjon kr. 200.000. i 2011 og kr 450.000 fra 2012 (helsårseffekt).

- b) Avvikling av ordningen med skolefrukt. Kostnadsreduksjon kr. 36.000.-
- c) Harmonisering av inntekter fra, og innføring av matpenger ved SFO.

12.6. Ansvar 213 – Stranda skole

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
213	2021	Grunnskole	2 466 000	-74 000	-74 000	-74 000	-74 000
213	Stranda oppvekstsenter		2 466 000	-74 000	-74 000	-74 000	-74 000

Endring:

- a) Reduksjon pedagogisk bemanning med 0,8 årsverk fra skolestart 2011. Kostnadsreduksjon kr. 74.000. Resterende del av sparte lønnsmidler brukes til dekning av SFO-tilbud og leksehjelp.
- b) Harmonisering av inntekter fra, og innføring av matpenger ved SFO.

12.7. Ansvar 221 – Strandveien barnehage

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
221	2011	Ordinær barnehage	5 386 500	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
		Økt foreldrebetaling		-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
221	2111	Styrket førskoletilbud	165 000				
221	Strandveien barnehage		5 551 500	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000

Endringer:

- a) Bortfall av styrket budsjett i 2010 til oppgradering av uteområdet. Kostnadsreduksjon kr. 170.000.-
- b) Øke foreldrebetalingen fra dagens kr. 2.150.- til ny sats kr. 2.300.- Fortsatt er foreldrebetalingen lavere enn maksimalbeløp i loven som er kr 2.330.

Strandveien Barnehage må tilføres kr. 300.000.- av bundet driftsfond til barnehager for å kunne få til en budsjettramme som beskrevet. Ved utløpet av 2011 vil dette bundet driftsfond være tømt, og rammene i årene fremover må derfor reduseres tilsvarende. Rådmannen har derfor bedt driftsleder i barnehagen å vurdere en ytterligere tilpasning av kostnadene fra oppstart høst 2011, slik at overgangen til 2012 og en lavere ramme kan skje over noe lengre tid.

12.8. Ansvar 231 – Verran kommunale kulturskole

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
231	2021	Grunnskole	15 000				
231	2311	Ungdomsklubb	221 500				
		Aktivitetstilbud barn og					
231	2312	unge	37 000				
231	3831	Musikk - og kulturskoler	966 900	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
231	3851	Andre kulturaktiviteter	80 000				
231	Kulturskolen		1 320 400	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000

Endringer:

- a) En kostnadsreduksjon på kr. 40.000.- skjer gjennom redusert innleie og økt salg av kompetanse.

12.9. Ansvar 301 – Stab helse

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett 10	2011	2012	2013	2014
301	1205	Sektoradministrasjon	1 007 900				
		Rammekutt		-250 000	-450 000	-450 000	-450 000
		Kompetanseheving		50 000			
		Reduksjon kompetansemidler		-200 000			
		Forebyggende arbeid helse og sosial					
301	2331	Aktivering/støttetjen. eldre,	-150 000				
301	2341	funksj.hem.	745 000		-300 000	-300 000	-300 000
		Økt pris trygghetsalarm		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
301	2412	Fysioterapi	975 500	130 000	130 000	130 000	130 000
301	2532	Kjøkkendrift	2 039 500	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
301	2533	Vaskeridrift	661 000	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000
		Bistand, avl. Psykisk					
301	2543	utviklingshemmede	90 000				
301	Kommunalsjef helse/omsorg		5 368 900	-560 000	-1 010 000	-1 010 000	-1 010 000

Endringer:

- a) Rammekutt i HRO (vil fordeles) og tilsvarer kr. 450.000.- Vedtatt i gjeldende økonomiplan.
- b) Reduksjon av avsatte midler til kompetanseheving med kr. 200.000.- Det er avsatt kr. 100.000.- til tiltaket i 2011.
- c) Øking av egenandel knyttet til trygghetsalarm med kr25.- Utgjør økte inntekter med kr.20.000.- Ny sats er kr. 225.- pr. mnd.
- d) Det er sentralt avtalt en økning i driftstilskuddet til privatpraktiserende fysioterapeuter med driftstilskudd fra kommunen. Medfører økte kostnader på kr. 130.000.-
- e) Økt egenbetaling for kjøp av middag. I dag betaler Verran kommune kr. 65.- pr. porsjon, og selger denne for kr. 60.- I tillegg har kommunen kostnader knyttet til distribusjon m.m. Det foreslås en ny sats på kr. 70.- Totalt økte inntekter med kr. 70.000.-
- f) Det foreslås å avvikle det kommunale vaskeriet, og foreta innkjøp av tjenester i det åpne markedet. Foreløpige anslag tilsier at dette vil kunne gjøres slik at man oppnår en kostnadsreduksjon på kr. 200.000.- i 2011 og ytterligere økning til kr. 300.000.- i 2012 og årene fremover. Vil medføre en bemanningsreduksjon på 1,6 årsverk. Virkningstidspunkt er satt til 1.1.2011.
- g) Aktiviseringstiltak som det er bevilget penger til i 2010 og 2011 kuttes fra og med 2012.

12.10. Ansvar 302 – Åpen omsorg distrikt Nord

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett 10	2011	2012	2013	2014
302	2541	Pleie/omsorg/hjelp i hjemmet	9 148 000	60 000	60 000	60 000	60 000
		Reduksjon 1,2 årsverk		-490 000	-510 000	-510 000	-510 000
302	2543	Bistand, avl. Psyk. Utviklingshem. Økt behov	3 399 000	900 000	900 000	900 000	900 000
302	2545	Pleie/omsorg i særskilt bolig	1 408 000	30 000	30 000	30 000	30 000
302	Omsorgsdistrikt nord		13 955 000	730 000	710 000	710 000	710 000

Endringer:

- a) Vedtatt justert ramme i gjeldende økonomiplan med kr. 60.000.-
- b) Reduksjon av hjemmesykepleien med 1,2 årsverk. Kostnadsreduksjon med kr. 490.000.- i 2011 og kr. 510.000 fra 2012. Konsekvensen av tiltaket er at grunnbemanningen reduseres med en dagvakt på ukedager – og det blir mindre tid til den enkelte bruker.
- c) Utvidet tilbud til bruker med særskilte behov gir et økt ressursbehov på kr 170.000. Bruker faller innenfor regelverket for ressurskrevende tjenester. I tillegg kommer økt ressursbehov som følge av heving av innslagspunktet for finansieringsordningen – beregnet til kr 90.000.
- d) Nytt tiltak innenfor PU bruker. Omfatter nytt heldøgns tilbud i kommunal bolig. Bruker har i dag også en rekke tjenester fra kommunen, s.s. avlastning, dagtilbud, samt at det betales BPA og omsorgslønn. Kostnadene til utvidelsen av tilbudet er kalkulert til kr 900.000. Bruker er ikke definert innenfor regelverket for ressurskrevende tjenester.

12.11. Ansvar 303 – Åpen omsorg distrikt Sør

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
303	2541	Pleie/omsorg/hjelp i hjemmet	5 727 000	50 000	50 000	50 000	50 000
		Reduksjon 2 årsverk		-674 000	-879 000	-879 000	-879 000
303	2542	Psykisk helsevern hjemmeboende	2 242 000				
303	2545	Pleie/omsorg i særskilt bolig	1 600 000	260 000	260 000	260 000	260 000
		Reduksjon 0,3 årsv. koordinator		-120 000	-160 000	-160 000	-160 000
303	Omsorgsdistrikt sør		9 569 000	-484 000	-729 000	-729 000	-729 000

Endringer:

- Vedtatt justert ramme i gjeldende økonomiplan med kr. 50.000.
- Reduksjon av 1,6 årsverk innenfor hjemmesykepleie og hjemmehjelp, samt 0,4 årsverk for koordinator barn/unge og synskontakt. Kostnadsreduksjon 2011 med kr. 674.000.- økende til kr. 879.000.- i 2012 og årene fremover.
- Utvidet tilbud til brukere med særskilte behov gir et økt ressursbehov beregnet til netto kr 230.000. Brukere faller innenfor regelverket for ressurskrevende tjenester. Økt ressursbehov knyttet til heving av innslagspunktet for finansieringsordningen kommer i tillegg med kr 30.000
- Reduksjon av koordinatorfunksjon PU-brukere med 0,3 årsverk. Kostnadsreduksjon med kr 120.000 i 2011 økende til kr 160.000.

12.12. Ansvar 304 – Institusjon

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
304	2531	Pleie/omsorg/hjelp i institusjon	12 888 000	-180 000	-240 000	-240 000	-240 000
304	2544	Pleie i hybel sykeheimen	2 668 000	-510 000	-510 000	-510 000	-510 000
		Stenge bokollektiv		-140 000	-353 000	-353 000	-353 000
304	2545	Pleie/omsorg i særskilt bolig	5 002 000				
304	Institusjon		20 558 000	-830 000	-1 103 000	-1 103 000	-1 103 000

Endringer:

- Reduksjon av koordinatorfunksjonene ved enhetene ved institusjon samt generell bemanningsreduksjon med 0,7 årsverk. Kostnadsreduksjon i 2011 er kr 180.000, stigende til kr 240.000 fra 2012. Konsekvens av tiltaket er betydelig større kontrollspenn for driftsleder ved institusjon samt lavere bemanningsfaktor.
- Stenge avdelingen "Bokollektivet"/omsorgshybler med 8 senger. Det foreslås at 4 av sengene flyttes til 1. etasje i alderspensjonatet og samordnes og driftes som en del av bofellesskapet "Bratret". Det vil være nødvendig å styrke bofellesskapet "Bratret" med en personalressurs tilsvarende ca 3 årsverk. Bokollektivet har i dag en personalressurs på ca 5,6 årsverk. Nettoeffekt for institusjonens del vil være en bemanningsreduksjon på ca 2,6 årsverk. Tiltaket vil resultere i et inntektsbortfall ved Bokollektivet tilsvarende ca kr 280.000 ved samme beleggsprosent som hittil i 2010. Noe av dette tenkes kompensert ved at ledig romkapasitet kan delvis benyttes som korttidsopphold innenfor den bemanningsfaktor som er tilgjengelig ved korttidsenheten. Konsekvens av tiltaket er i første rekke en reduksjon med 4 senger i dagens institusjon. Dette vil måtte håndteres av hjemmetjenesten som dermed vil få en økt arbeidsmengde og dermed økt arbeidspress.

12.13. Ansvar 311 – Helsestasjon

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
311	2321	Helsestasjoner	908 000				
311	Helsestasjon		908 000				

Det foreslås ingen endringer i planperioden.

12.14. Ansvar 321 – Legetjenesten

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
321	2411	Kurativ legetjeneste	4 642 500		-225 000	-225 000	-225 000
		Utvidet åpningstid/økt inntekt		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
		Reduksjon 0,2 årsv.		-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
321	Legetjenesten		4 642 500	-300 000	-525 000	-525 000	-525 000

Endringer:

- Utvidet åpningstid på legekantoret – hver dag åpent fra kl 8.30 mot i dag kl 9.00 og på fredager åpent til kl 14.30 mot i dag kl 12.00. Dette vil gi økte inntekter på ca kr 200.000.
- Bemanningen for hjelpepersonell reduseres med 0,2 årsv.
- Styrking av legetjenesten som ble satt inn i 2010 som et tiltak for å forberede kommunen på effekten på samhandlingsreformen, fjernes igjen fra og med 2012 da samhandlingsreformen skal tre i kraft.

12.15. Ansvar 331 – Barnevern

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
331	2441	Barneverntjenesten	1 101 500				
331	2511	Barneverntiltak i familien	996 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
		Barnevernstiltak utenfor familien					
331	2521		1 135 000	456 000	456 000	456 000	456 000
331	Barnevern		3 232 500	356 000	356 000	356 000	356 000

Barnevern er den driftsenheten som de seneste årene har fått økt driftsrammene mest, noe som skyldes en betydelig økning i undersøkelse, vurdering og iverksettelse av tiltak. Det er iverksatt en rekke tiltak for enkeltbarn, som er hjemlet i barnevernsloven. Rådmannen finner det ikke forsvarlig å foreslå kostnadsreduksjon innenfor dette området, men heller å styrke rammen med kr. 356.000.- Ny ramme er da faktisk noe lavere enn driftsrammen for 2010 etter budsjettjustering i 2010. Rådmannen forutsetter at kommunen kan komme i betraktning på de ekstraordinære midlene som skal stilles til rådighet til det kommunale barnevernet. Det er totalt avsatt 240 mkr til dette, og kommunene kan søke Fylkesmannen om prosjekter som styrker det kommunale barnevernet. Rådmannen vil i desember fremme en sak for politisk behandling, som skal danne grunnlaget for en søknad til Fylkesmannen i Nord Trøndelag.

12.16. Ansvar 332 – NAV Verran

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
332	2421	Sosial rådgiving og veiledning	1 134 000				
332	2426	Ungdomsprosjekt NAV	110 000	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
		Prosjektet videreføres		100 000	100 000	100 000	
332	2431	Tilbud til personer med rusproblemer	0				
332	2761	Kvalifiseringsordningen	0	503 000	503 000	503 000	503 000
332	2811	Økonomisk sosialhjelp	628 000	50 000	50 000		
				-56 000	-56 000	-56 000	-56 000
332	2857	NAV Stat	0				
332	NAV		1 872 000	487 000	487 000	437 000	337 000

Endring:

- Ungdomsprosjektet videreføres i samarbeid med INVEST i en treårsperiode, og forutsettes avsluttet i 2014.
- Økonomisk sosialhjelp opprettholdes i 2010 og 2011 på samme nivå som i 2010. Fra og med 2013 blir det en nedgang i bevilgningen på kr 56.000.
- Tidligere øremerkede midler til Kvalifiseringsprogrammet er innlagt i rammetilskuddet med kr 503.000 og må da bevilges ut på driftsenheten NAV.

12.17. Ansvar 401 – Plan og Utvikling

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
401	3011	Plansaksbehandling	665 500				
401	3021	Bygge og delingssak	281 500				
401	3031	Kart og oppmåling	269 000	330 000	330 000	330 000	330 000
401	3201	Verran kommuneskoger	3 000				
		Landbruksforv./landbr.bas.					
401	3291	næringsutv.	799 500	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
401	3602	Fiske og viltforvaltning	-11 500				
401	3603	Kommunalt viltfond	0				
401	3604	Forvaltning friluftsområder	12 000				
401	3751	Museer	9 500				
401	3801	Idrett, anlegg eid av andre	85 000	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
401	3811	Kommunale idrettsanlegg	28 000				
401	3812	Drift svømmebasseng	67 000				
401	3852	Forsamlingslokaler	50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
401	Plan og utvikling		2 258 500	32 000	32 000	32 000	32 000

Endringer:

- Avdelingen er delvis i 2009 og hele 2010 tilført driftsmidler fra fond fra oppmåling og salg av hyttetomter i Fergeli. Dette må kompenseres og medfører en kostnadsøkning med kr. 330.000.-
- Avvikling av radiobjelleprosjektet (gjeldende økonomiplan), og utgjør en kostnadsreduksjon på kr. 230.000.-
- Det ble i 2010 innført en ordning med at lag og foreninger kunne søke om støtte til leie av idrettshall. Avsatte budsjet var kr. 75.000.- Kommunen opplever en liten aktivitet som

kvalifiserer for slik støtte, og budsjettet vil i 2010 ikke bli utnyttet fullt ut. Bevilgningen reduseres med kr 18.000 til kr 57.000.

d) Støtte til forsamlingshus fjernes – innsparing kr 50.000.

12.18. Ansvar 501 – Eiendomsavdelingen

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
501	1211	Eiendomsforvaltning	1 103 000				
501	1301	Administrasjonslokaler	1 390 000	-15 000	-30 000	-30 000	-30 000
501	1901	Driftssentral bygg	569 000				
501	2211	Lokaler førskolebarn	440 500				
		Barnehagelokaler					
501	2212	Prestekragen	20 000				
501	2222	Skolelokaler felles	819 000				
501	2224	Skolelokaler Malm	1 438 000		-800 000	-800 000	-800 000
501	2225	Skolelokaler Follafoss	1 414 000				
501	2226	Skolelokaler Verrastranda	308 400				
501	2611	Drift av lokaler helsetunet	2 517 700				
501	2651	Alderspensjonat/Paviljong	-427 700				
501	2652	Trygdeboliger	-518 000				
501	2653	Kommunale omsorgsboliger	-1 671 000				
501	2654	Øvrige kommunale boliger	-118 000				
501	2655	Bofellesskapet Brattreit	-635 000				
501	2851	Tannlegelokaler	-197 500				
501	3203	Drift av utleiebygg	-165 700				
501	3812	Drift svømmebasseng	0				
501	3852	Forsamlingslokaler	39 000				
501	3902	Prestebolig	-96 000				
501	Eiendomsavdeling		6 229 700	-15 000	-830 000	-830 000	-830 000

Endringer:

- Det foreslås oppsigelse av gjeldende husleieavtale for kontor hos Verrastranda eiendom DA (butikken) med virkning fra 30.06.2011. Kostnadsreduksjon på kr 15.000 i 2011 og kr 30.000 fra 2012 .
- Det forutsettes at den videre framtid for Malm skole er avklart fra og med 2012, og at man får et redusert skoleareal å drifte. Det er lagt inn en antatt besparelse på kr 800.000 fra og med 2012.

12.19. Ansvar 601 – Anleggsavdelingen

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjett				
			10	2011	2012	2013	2014
601	1902	Driftssentral anlegg	766 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
601	2852	Drift av fylkesveier	51 600	-51 600	-51 600	-51 600	-51 600
601	2853	Holdenveien	10 000				
601	2854	Silderneveien	20 000				
601	2856	Fergeliveien	0				
601	3331	Kommunale veier	1 842 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
601	3341	Trafikksikkerhetstiltak	40 000				
601	3342	Gatelys	250 000				
601	3351	Parker, plasser og torg	13 000				
601	Anleggsavdeling		2 992 600	-141 600	-141 600	-141 600	-141 600

Endringer:

- Generell kostnadsreduksjon innenfor avdelingen på kr. 30.000.-

- b) Reforhandle gjeldende avtale med Fylkeskommunen hvor Verran som eneste kommune i Nord Trøndelag plikter å vedlikeholde ferister på fylkesveg. Forutsettes avklart før sommersesongen 2011. Kostnadsreduksjon på kr. 51.600.-
- c) Generell reduksjon i vedlikehold av kommunale vegger med kr. 60.000.-. Dette må i hovedsak tas på somervedlikeholdet.

12.20. Ansvar 611 – Vann og avløp

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjet				
			10	2011	2012	2013	2014
611	3401	Produksjon av vann	925 000				
611	3451	Distribusjon av vann	-2 602 000				
611	3501	Avløpsrensing	598 000				
611	3531	Kloakknett	-2 271 500				
611	3541	Slam	19 000				
611	Vann, avløp, slam		-3 331 500				

Ingen endringer.

12.21. Ansvar 801 – Finansposter

Ansvar	Funksjon	Funksjon (T)	Budsjet 10	2011	2012	2013	2014
801	1204	Lønnsoppgjør 2010	2 614 600				
		Lønnsøkning 2011		3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000
801	1701	Årets premieavvik	3 020 000	500 000	500 000	500 000	500 000
		Amortisering tidligere års premieavvik	1 011 000				
801	8001	Skatteinntekter	-50 400 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
		Eiendomsskatt	-9 100 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
		Økt E-skatt kraftverk		-380 000	-480 000	-550 000	-600 000
					-13 150	-13 150	
801	8401	Rammetilskudd	-72 850 000	-17 150 000	000	000	-13 150 000
		Økt inntektsanslag		-500 000	-750 000	-1 000 000	-1 000 000
		Generelle statstilskudd	-1 920 000	520 000	520 000	520 000	520 000
801	8701	Renteutgifter	7 993 000	0	500 000	1 607 000	1 607 000
		Renteinntekter	-606 000				
		Avdrag	7 660 000	-1 960 000	-660 000	140 000	900 000
		Redusere lån skole til 30 mill			-900 000	-1 760 000	-1 740 000
801	8801	Avsetning disp.fond	15 000				
		Overføring					
801	8801	investeringsregnskap	7 772 000	-6 172 000	-2 232 000	-5 932 000	-6 672 000
801	Finansposter		-104 790 400	-13 942 000	-5 452 000	-8 425 000	-8 435 000

Endringer:

- a) Det er avsatt kr 3.800.000 til å dekke lønnsveksten i 2011 med. Dette fordeles ut på driftsrammene når lønnsoppgjøret er klart. Fordeling skjer etter andel av lønnsmassen.
- b) Det er avsatt kr. 500.000.- til å dekke økte pensjonskostnader.
- c) Det forutsettes en økning i eiendomsskatten for ordinære eiendommer fra 6 til 7 promille. Dette utgjør økte inntekter på ca kr. 600.000.-

- d) Det er lagt inn en økning i eiendomsskatten på kraftverk hvert år i planperioden. Eiendomsskattegrunnlaget fastsettes av Skattedirektoratet for hvert år, og det forventes en viss økning.
- e) Nedgang i rammetilskuddet er basert på at veksttilskuddet faller bort i 2012 og en nedtrapping av inntektsgarantiordningen som kommunen nyter godt av i 2011.
- f) Det er lagt inn et økt inntektsanslag (skatt og rammetilskudd) i planperioden utover foreliggende prognose. Disse tallene er svært usikre og vil bl.a. være avhengige av folketallsutviklingen.
- g) Generelle statstilskudd omfatter kompensasjonstilskudd til omsorgsboliger og rentekompensasjon til skolebygg. De faktiske tilskuddene er basert på gjennomsnittlig flytende rente i Husbanken, og det knytter seg derfor en viss usikkerhet til tilskuddenes størrelse avhengig av rentenivået de enkelte år.
- h) Renter og avdrag er i utgangspunktet inkludert låneopptak på 60 mill kr til ny skole. Det er ikke mulig å finne dekning for dette i økonomiplanen, og låneopptak er derfor redusert til 30 mill kr. Renter og avdrag er derigjennom redusert med kr 900.000 i 2012, kr 1.760.000 i 2013 og kr 1.740.000 i 2014 (grønn skrift).
- i) Overføringene til investeringsregnskapet er identiske med forventet momskompensasjon på investeringene som er lagt inn i økonomiplanen.
- j) Det avsettes kun kr 15.000 til disposisjonsfond.

12.22. Ekstraordinære tiltak

Ekstraordinære tiltak	2011	2012	2013	2014
Tiltak 1 - Bortfall administrativ stilling		-600 000	-600 000	-600 000
Tiltak 2 - Særomsorgen		-200 000	-200 000	-200 000
Tiltak 3 - Omstilling 11/14	-300 000	-750 000	-1 250 000	-1 750 000
	-300 000	-1 550 000	-2 050 000	-2 550 000

For å tilpasse kommunens aktivitet til svært reduserte rammer og å ha en liten margin til senere korrigeringer, er det nødvendig med ytterligere innsparingstiltak. Disse tiltakene er ikke ferdig utformet.

Se nærmere beskrivelse under kap. 10.4.

12.23. Samlet oversikt over driftsrammer i planperioden:

Ansvar		Budsjett 10	2011	2012	2013	2014
110	Politisk virksomhet	2 208 700	2 282 700	2 142 700	2 282 700	2 142 700
111	Rådmannen	12 931 000	11 663 000	10 695 000	10 765 000	10 765 000
112	Kommunalsjef oppvekst	7 611 500	7 681 500	7 501 500	7 501 500	7 501 500
113	Småsmafunnsatsing	300 000	300 000	0	0	0
114	Skatteoppkrever	0	0	0	0	0
115	Integrering innvandrere	0	0	0	0	0
211	Malm skole	14 690 100	14 180 100	13 966 100	13 966 100	13 966 100
212	Folla skole	7 868 000	7 632 000	7 382 000	7 382 000	7 382 000
213	Stranda oppvekstsenter	2 466 000	2 392 000	2 392 000	2 392 000	2 392 000
	Strandveien					
221	barnehage	5 551 500	5 301 500	5 301 500	5 301 500	5 301 500
231	Kulturskolen	1 320 400	1 280 400	1 280 400	1 280 400	1 280 400
301	Kommunalsjef helse	5 368 900	4 808 900	4 358 900	4 358 900	4 358 900
302	Omsorgsdistrikt nord	13 955 000	14 685 000	14 665 000	14 665 000	14 665 000
303	Omsorgsdistrikt sør	9 569 000	9 085 000	8 840 000	8 840 000	8 840 000
304	Institusjon	20 558 000	19 728 000	19 455 000	19 455 000	19 455 000
311	Helsestasjon	908 000	908 000	908 000	908 000	908 000
321	Legetjenesten	4 642 500	4 342 500	4 117 500	4 117 500	4 117 500
331	Barnevern	3 232 500	3 588 500	3 588 500	3 588 500	3 588 500
332	NAV	1 872 000	2 359 000	2 359 000	2 309 000	2 209 000
401	Plan og utvikling	2 258 500	2 290 500	2 290 500	2 290 500	2 290 500
501	Eiendomsavdeling	6 229 700	6 214 700	5 399 700	5 399 700	5 399 700
601	Anleggsavdeling	2 992 600	2 851 000	2 851 000	2 851 000	2 851 000
611	Vann, avløp, slam	-3 331 500	-3 331 500	-3 331 500	-3 331 500	-3 331 500
801	Finansposter	-104 790 400	-118 732 400	-110 242 400	-113 215 400	-113 225 400
	Øremerket barnehagetilsk	-9 640 000				
911	Investeringsmoms	-8 772 000	-1 600 000	-5 540 000	-1 840 000	-1 100 000
	Ekstraordinære tiltak		-300 000	-1 550 000	-2 050 000	-2 550 000
	Resultat	0	-389 600	-1 169 600	-782 600	-792 600

13. Driftsresultat

Netto driftsresultat:	2011	2012	2013	2014
Overskudd	389 600	1 169 600	782 600	792 600
Avsetning disp.fond	15 000	15 000	15 000	15 000
Invest.moms overført investering	1 600 000	5 540 000	1 840 000	1 100 000
Sum	2 004 600	6 724 600	2 637 600	1 907 600
Anslåtte driftsinntekter	207 000 000	203 250 000	203 500 000	203 500 000
Driftsresultat i % av dr.innt.	1,0	3,3	1,3	0,9

Det budsjetterte driftsresultat er med unntak av budsjettåret 2012 for lavt. Kommunal- og regionaldepartementet anfører at kommunene skal etterstrebe et normalt driftsresultat på minimum 3 %. I gjennomsnitt er driftsresultatet 1,62 %.

Ved et så lavt budsjettert driftsresultat som på 1,62 % i gjennomsnitt forteller dette at budsjettets sårbarhet er stor. Vår evne til å håndtere avvik i budsjettåret er lavt, og risikoen for å få et regnskap i ubalanse og med underskudd er dermed overhengende. Når man i tillegg ser driftsresultatet i sammenheng med kommunens svært lave driftsfond, gir dette i sum en meget krevende budsjettituasjon.

14. Tiltak som ikke er prioritert, og bør vurderes og behandles nærmere

14.1. Barnevern.

Rådmannen opplyser i sitt forslag til årsbudsjett for 2011 at Staten styrker det kommunale barnevernet med 240 mkr på landsbasis. For Nord Trøndelag utgjør dette ca. 6,1 mkr. Kommunene gis anledning til å søke om på disse midlene, via en sak og prioritering som skal behandles politisk. Rådmannen vil legge opp til en politisk behandling av en slik søknad i formannskapet i desember 2010. Rådmannen og barnvern vil der prioritere å styrke bemanningen innenfor barnevernet med 1 årsverk. Denne stillingen vil rettes spesielt inn mot saksbehandling og støtte/rådgivning ovenfor familier som har utfordringer. Hovedhensikten med stillingen vil være å arbeide forebyggende, med lavterskeltilbud, som over tid skal redusere behovet for at barnevernet må sette inn omfattende og kostbare tiltak.

Barnevernet rapporterer om at de ikke klarer å overholde de frister som loven setter om undersøkelse basert på melding.

I tillegg er rådmannen svært tydelig på at den arbeidssituasjonen som våre to barnevernsmedarbeidere har, med tidspress, stor arbeidsmengde, krevende saker – medfører at tjenesten må styrkes med økt kapasitet.

14.2. Oppreisning til tidligere barnevernsbarn

Kommunene i Nord Trøndelag har utarbeidet et utkast til rutiner og system knyttet til en nasjonal ordning om at norske kommuner skal åpne opp for en erstatningsordning for personer som er tatt under den kommunale omsorg og plassert i forskjellige institusjoner. I tillegg til at dette er en erstatningsordning er det også forutsatt at de personer som kvalifiserer for ordningen skal få kommunens offentlige beklagelse og unnskyldning. Det å slutte seg til en slik ordning er særdeles krevende, da det ikke finnes kunnskap om hvor mange som kan komme innunder ordningen, og dermed ikke mulig å anslå kostnader knyttet til den. Andre kommuner som har hatt ordningen en tid, anslår kostnadene (statistisk) til å være på ca. kr. 17.500.- pr. innbygger. For Verran kommune vil dette utgjøre ca. kr. 4.600.000.-

Rådmannen fremmer en sak om dette i kommunestyret i november 2010.

14.3. Forebygging -samhandling

Rådmannen anser det for høyst påkrevd at det i løpet av planperiodens første del utredes og startes opp et arbeid som har fokus for forebygging og samhandling mellom våre forskjellige fagområder / driftsenheter. Mange av våre brukere er "kunder" hos flere av våre enheter, uten at dette skjer gjennom en avklart og tydelig samhandling. Målsetningen er at vi både skal sikre et bedre totaltilbud til brukerne, men også at vi kan benytte våre totale ressurser mer effektivt.

Samhandlingsreformen som skal iverksettes fra 1.1.2012 vil også ha fokus på dette området. Et videre utredningsarbeid innenfor Invest området knyttet til kommunehelsetjenestene forutsettes å inngå som en viktig del av Verran kommunes vurdering og beslutningsgrunnlag.

14.4. Skolestruktur

Kommunestyret har vedtatt at det nå startes et arbeid med å utrede og vurdere dagens skolestruktur og andre mulige alternative skolestrukturer. Dette arbeidet ledes av "Lindstrømutvalget". Administrasjonen vil etter bestilling fra utvalget utrede saken i januar 2011. En realistisk fremdriftsplan tilsier at saken kan behandles av kommunestyret i april 2011.

Det vedtak som da vil bli fattet, vil være av stor betydning også for kommunens økonomi og mulig endret økonomisk handlingsrom.

Rådmannen finner det på dette grunnlag som uaktuelt å fremme forslag som vil gripe inn i det arbeidet som er startet mht. skolestruktur.

14.5. Gården som pedagogisk ressurs

Verran kommune har som utviklingsprosjekt og senere som en ordinær del av grunnskolen deltatt i og benyttet Gården som Pedagogisk ressurs. Kostnadene til dette er budsjettert på ansvar 112 Oppvekst, og utgjør årlig kr 160.000.

Rådmannen finner det på sin plass å signalisere at det kanskje vil være på sin plass å foreta en evaluering (lokal) av dette tiltaket, for derigjennom å kunne vurdere om de økonomiske virkemidlene som benyttes til tiltaket står i stil med det som av skolene, foreldrene og elevene faktisk oppfattes som pedagogisk resultat.

Budsjettene for skolene, mht. læremidler, ekskursjoner og lignende er etter hvert svært små, slik at det er ønskelig å få dette vurdert.

15. Usikkerhet / sensitivitet

Rådmannen finner det nødvendig å understreke at dette forslag til økonomiplan er det knyttet betydelig usikkerhet til. I hovedsak kan dette oppsummeres til følgende forhold:

- At man lykkes med å foreta en tydelig prioritering gjennom politiske vedtak
- At organisasjonen lykkes med Omstilling 11/14
- Endring i finansieringen av kommunesektoren
- Ytterligere nedgang i folketallet
- Lønns- og prisstigningen
- Pensjonskostnadene
- Sykefraværsutviklingen
- Effekt av budsjettoverskridelser i det enkelte budsjettår
- Behov for opprettelse av nye tjenester

Det vil kreve en økt innsats fra kommunens administrasjon og driftsledere, å ha en løpende oversikt over den økonomiske situasjonen til enhver tid. Rådmannen vil derfor for 2011 legge opp til en økt økonomisk rapportering til kommunestyret, slik:

<i>Periode</i>	<i>Rapportmåned i kommunestyret</i>
Januar / februar	Mars
Mars / april	Mai
Mai / juni / juli	August
August / september / oktober	November

Det vil videre kreve en meget stram prioritering, både fra administrativ side og ikke minst fra politisk side. Kommunens evne til å foreta en tilstrekkelig budsjettjustering i budsjettåret er svært liten, da de avsatte rammer til dette er meget beskjedne.

Videre anser rådmannen det er på sin plass å legge til rette for en nøktern utvikling, som også skal legge til rette for at kommunen kan opprettholde og utvikle en økonomi og derav drift som er mer stabil enn hva som kan synes å ha vært tilfelles noen år.

Det må understrekes at det vil være krevende å foreta en omstilling som skal konkretisere den nødvendige kostnadsreduksjon som er lagt til grunn i denne økonomiplanen.